

Motion till riksdagen 2018/19:2022

av **Johanna Haraldsson m.fl. (S)**

Forskning kring kvinnors hälsa

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i arbetet med nästa forskningsproposition beakta vikten av medicinsk forskning relaterad till kvinnors hälsa och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I betänkandet Mål och myndighet – en effektiv styrning av jämställdhetspolitiken (SOU 2015:86) konstateras att det finns könsskillnader i män och kvinnors hälsa. Detta har blivit tydligt under den senaste tioårsperioden. Betänkandet tar bland annat upp att kvinnor generellt sett upplever sin hälsa som sämre än vad män gör.

Karin Schenck-Gustafsson och Sara Dahlin slår, i ett underlag till Jämställdhetsutredningen U2014:06, fast att det är väl känt att vissa sjukdomar är mer vanligt förekommande hos kvinnor än hos män – detta även bortsett från sjukdomar som är kopplade till det reproduktiva systemet. Som exempel nämner de att benskörhet, lungsjukdomar, migrän och ätstörningar är vanligare bland kvinnor, medan hjärtinfarkt, autism och tjocktarmscancer etcetera är mer förekommande bland män. Författarna lyfter även fram att män som drabbas av stroke har större chans än kvinnor att få vård på en strokeenhet och att kvinnor enbart utgör en tredjedel av underlaget i majoriteten av alla strokestudier – trots att sjukdomen är lika vanlig bland kvinnor och män. Även inom cancer- och hjärtsjukvården kvarstår vissa skillnader mellan kvinnor och män.

Schenck-Gustafsson och Dahlin beskriver att män och kvinnor reagerar olika på läkemedel och att kvinnor är underrepresenterade i kliniska studier samt i basalforskning. Detta beror bland annat på att experimentell forskning i första hand görs på handjur och hanceller – även om målgruppen primärt skulle vara kvinnliga patienter. Kvinnor rapporterar även i högre utsträckning biverkning av läkemedel, och det finns, enligt författarna, ett bristande underlag om könsrelaterade effekter. Vidare saknas ofta köns- och genusanalyser av resultatet i kliniska studier. På området har det skett en viss förbättring, men inom vissa delar finns det fortfarande begränsat underlag om skillnader mellan män och kvinnor.

Bakgrunden ovan visar att det behövs insatser för att stärka forskningen kring kvinnors hälsa, och Schenck-Gustafsson och Dahlin efterlyser bland annat ökat fokus på kunskaper om köns- och genuskillnader i hälsa och sjukdom. I Forskningspropositionen 2016 anges hälsoutmaningen som en av fem stora samhällsutmaningar, och betydande belopp anslås därför till medicinsk och klinisk forskning. I propositionen är också jämställdhetsperspektivet betonat. Samtidigt har den socialdemokratiskt ledda regeringen under mandatperioden 2014–2018 genomfört en av de största satsningarna på kvinnors hälsa och sjukvård på mycket länge. Detta är steg i rätt riktning och behöver fortsätta. I arbetet med kommande forskningsproposition 2020 är det angeläget att överväga att skjuta till medel till medicinsk forskning relaterad till kvinnors hälsa.

Johanna Haraldsson (S)

Carina Ödebrink (S)

Peter Persson (S)